

У кущах дерлися птахи.

Узбіччя яру поросло густою, щільною масою ожини й барбарису, вимарене місце для гніздування та поживи, тож не було нічого дивного, що птаством там аж кишіло. Завзято видавали трелі зеленяки, щebetали чечітки та кропив'янки, час від часу лунало також звучне «пінк-пінк» зяблика. Зяблик на дощ дзвонить, — подумала Мільва, машинально глянувши на небо. Хмар не було. Але зяблики завжди дзвонять на дощ. А трохи дощу було б доречно.

Місце навпроти виходу з яру було хорошим мисливським угіддям, що давало непогані шанси на вдале полювання, особливо тут, у Брокілоні, лігві звірини. Дріади, які володіли чималим шматком лісу, полювали надзвичайно рідко, а людина ризикувала заходити сюди ще рідше. Тут будь-який ловець м'яса чи шкір сам ставав об'єктом полювання. До прибульців брокілонські дріади милосердя не проявляли. Мільва переконалася колись у цьому на власній шкірі.

Чого-чого, а звірини у Брокілоні не бракувало. Втім, Мільва сиділа у засідці вже більше двох годин, а й досі ніщо не виходило на постріл. Полювати з маршу вона не могла — спека, що панувала вже місяці, вислала гушавину хмизом та листям, які тріщали на кожному кроці. У таких умовах тільки нерухомість у засідці могла принести успіх і здобич.

На гриф луку всівся метелик адмірал. Мільва його не полохала. Спостерігаючи, як той розкладає і складає крила, дивилася одночасно на лук, нове надбання, яким вона все ще не перестала втішатися. Була вона лучницею за покликанням, любила добру зброю. А та, яку вона тримала у руках, була найкращою з найкращих.

Мільва мала у житті чимало луків. Стріляти вчилася зі звичайних ясеневих і тисових, але швидко відмовилася від них на користь складних ламінатів, що їх застосовували дріади й ельфи. Ельфійські луки були коротшими, легшими і зручнішими, а дякуючи пошаровому композиту дерева й звірячих жил — також і значно швидшими за тисові: вистрілена з них стріла досягала цілі за час набагато коротший і по пласкій траєкторії, що значною мірою знімало можливість знесення через вітер. Найкращі зразки такої зброї, гнуті вчетверо, мали серед ельфів назву *zefhar*, бо саме такий рунічний знак створювали вигнуті плечі й грифи луку. Мільва користувалася зефарами вже кілька років і не думала, що може існувати лук, який би їх перевершив.

Аж нарешті натрапила на такий лук. Було це, зрозуміло, на морському базарі у Цідарісі, прославленому багатим вибором дивних і рідкісних товарів, звезених мореплавцями з найдалших закутків світу, зусюди, куди добиралися коги та галеони. Мільва, коли тільки мала змогу, відвідувала базар і оглядала заморські луки. Саме там вона й знайшла лук, про який думала, що він послужить їй багато років, — зефар, що походив з Зерріканії, зміцнений шліфованим рогом антилопи. Лук той вона вважала досконалим. Цілий рік. Бо роком пізніше, на тій само ятці, у того само купця побачила вона справжнє диво.

Лук походив з далекої півночі. Мав розмах на шістдесят два дюйми, червоного дерева, точно виважене руків'я і пласкі ламіновані плечі, склесні з переплетених прошарків шляхетного дерева, варених жил і кісток китів. Від інших композитів, що

лежали поруч, відрізняла його не лише конструкція, а й ціна — і саме ціна звернула увагу Мільви. Втім, коли вона взяла той лук у руки й випробувала — заплатила без вагання і без торгу стільки, скільки торговець зажадав. Чотириста новіградських крон. Зрозуміло, такої величезної суми у неї не було — поторгувавшись, віддала вона свій зерріканський зефар, оберемок соболіних шкірок і чудової роботи ельфійський медальйончик, коралову камя у віночку справжніх перлин.

Але вона не жалкувала. Ніколи. Лук був неймовірно легким і просто ідеально точним. Хоча й не дуже довгий, приховував він у композитних плечах чималу силу. Із поставленою на досконало вигнутих грифах шовково-конопляною тятивою при двадцятичотирьохдюймовому натягненні він давав п'ятдесят п'ять фунтів сили. Правда, бували луки, які давали навіть вісімдесят, але Мільва вважала то за перебір. Вистріляна з її китової п'ятдесят п'ятки стріла пролітала відстань у двісті фунтів за час між двома ударами серця, а на сто кроків мала аж забагато сили, аби результативно вразити оленя, а людину, якщо та не носила обладунку, прошивала навиліт. На звірину більшу за оленя і на важкоозброєних Мільва полювала рідко.

Метелик полетів. Зяблики й далі дерлися у куцах. І далі ніщо не виходило під постріл. Мільва сперлася плечем об стовбур сосни, почала згадувати. Просто так, аби вбити час.

* * *

До її першої зустрічі з відьмаком дійшло у липні, через два тижні після подій на острові Танедд і вибуху війни у Дол Ангра. Мільва повернулася до Брокілону після кількох днів відсутності, привела рештки командо скойа'таелів, розбитого у Темерії під час спроби дістатися на землі охопленого війною Едірну. Білки хотіли долучитися до повстання, піднятого ельфами у Дол Бланта. Їм не пощастило, і якби не Мільва — настав би їм гаплік. Але вони знайшли Мільву і притулок у Брокілоні.

Одразу після приїзду її проінформували, що Аглаїс спішно очікує її у Коль Серрай. Мільва трохи здивувалася. Аглаїс була начальницею брокілонських цілительок, а глибока, повна гарячих джерел і печер котловина Коль Серрай була місцем зцілення.

Утім, вона послухалася виклику, переконана, що йдеться про якогось хворого ельфа, який хоче за її посередництва сконтактувати зі своїм командо. А коли побачила пораненого відьмака й довідалася, у чому справа, то по-справжньому озвіріла. Вибігла з гроту, простоволоса, й усю злість вихлюпнула на Аглаїс:

— Він мене бачив! Бачив моє лице! Ти розумієш, чим це загрожує?

— Ні, не розумію, — відповіла холодно цілителька. — Це Гвинблейдд, відьмак. Друг Брокілону. Він тут чотирнадцять днів, від нового місяця. І сплине ще якийсь час, перш ніж він зуміє піднятися і нормально ходити. Він прагне звісток зі світу, звісток про його близьких. Тільки ти можеш йому їх доставити.

— Звісток зі світу? Та ти шо, розум згубила, мавко? Чи ти знаєш, шо зара' у світі, за межею твого тихого лісу, діється? В Едірні війна триває! У Брюг'ге, в Темерії і в Реданії безлад, пекло, велика облава! Тих, хто на Танедд напав, гонять усюди. Усюди повно шпигунів й *an'givaré*, фатить і єдине слово бовкнути, губи невчасно скривити — і вже кат тобі червоним залізом у ямі світить! А я туди маю на розвідку йти, випитувати, вісті збирати? Шию наставляти? І для кого? Для якогось напівживого відьмака? Шо він мені, брат чи сват? Схибнулася ти, Аглаїс, як є схибнулася!

— Якщо маєш намір репетувати, — урвала її спокійно дріада, — то давай відійдемо подалі у ліс. Йому потрібен спокій.

Мільва, сама того не бажаючи, озирнулася на вхід до печери, де ще мить тому вона бачила пораненого. Крутий чолов'яга, подумала мимоволі, хоч худий, але жилавий... Довбешка біла, але живіт плаский, наче у юнака, видно, шо робота йому товаришем, а не пиво із солониною...

— Він на Танедді був, — заявила, а не запитала. — Повстанець.

— Не знаю, — стонула плечима Аглаїс. — Поранений. Потребує допомоги. А решта мене не обходить.

Мільва обурилася. Цілителька славилася нелюбов'ю до балачок. Але Мільва вже встигла вислухати збуджені розповіді дріад зі східних рубежів Брокілону, вже знала вона все про події, що відбулися кілька тижнів тому. Про каштанововолосу чародійку, яка з'явилася у Брокілоні у блиску магії, про принесеного нею каліку зі зламаними рукою та ногою. Про каліку, який виявився відьмаком і який був відомий дріадам як Гвинблейдд, Білий Вовк.

Спочатку, розповідали дріади, не зрозуміло було, що робити. Скривавлений відьмак то кричав, то зомлівав, Аглаїс накладала такі-сякі пов'язки, чародійка лялася. І плакала. У те останнє Мільва не вірила абсолютно — бо ж хто бачив коли магичку, яка плаче? А пізніше прийшов наказ з Дуен Канеллу, від Срібноокої Ейтне, Пані Брокілону. Чародійку відіслати — звучав наказ володарки Лісу Дріад. Відьмака лікувати.

Його лікували. Мільва знала. Він лежав у печері, у заглибленні, наповненому водою з магічних брокілонських джерел, його кінцівки, знерухомлені у шинах та на витяжках, були сповиті густим кожухом лікувальних в'юнів конингелі й паростками пурпурного живокосту. Волосся він мав біле, наче молоко. Був притомним, хоча ті, кого лікують конингеллю, зазвичай лежать без свідомості, марять, магія крізь них тоді промовляє...

— Ну? — незворушний голос цілительки вирвав її з роздумів. — Як воно буде? Що я маю йому сказати?

— Шоб до дідька йшов! — гарикнула Мільва, підтягуючи пояс, обтяжений саквами та мисливським ножем. — Та й ти йди до дідька, Аглаїс.

— Твоя воля. Я тебе не примушу.

— Тут ти права. Не примусиш.

Вона пішла у ліс, між рідкі сосни, не оглядаючись. Була злою.

Про події, що сталися у перший новий місяць липня на острові Танедд, Мільва знала, скоїа'таелі говорили про те без упину.

Під час з'їзду чародіїв на острові дійшло до бунту, пролилася кров, полетіли голови. А армії Нільфгарду, наче по сигналу, вдарили по Едірну та Лирії, почалася війна. А у Темерії, Реданії та Кедвені усі зосередилися на білках. По-перше, тому що на допомогу чародіям, які збунтувалися, прийшла начебто команда ской'таелів. По-друге, бо це якийсь ельф чи напівельф начебто штрикнув стилетом та вбив Візіміра, реданського короля. Тож розізлені люди притиснули білок добряче. Всюди кипіло ніби у казанку, ельфійська кров текла рікою.

Ха, — подумала Мільва, — може, й вірно воно, що жереці балакають, що кінець світу й день суду близькі? Світ у вогні, людина не тіки ельфу, а й людині — вовк, брат на брата ніж підіймає... А відьмак до політики лізе й до бунту стає. Відьмак, який тіки для того і є, щоб світом лазити і монстрів, що людям шкодять, убивати! Від світу початків, ніколи жоден відьмак ане до політики, ане до війни втягувати себе не давав. Ано, навіть казка така є, про дурного короля, що решетом воду носив, зайця гінцем хтів зробити, а відьмака — воєводою. А туточки — маєш: відьмак у рокоші проти королів порубаний, у Брокілоні від кари критися мусить. І справді кінець світу!

— Привіт, Маріє!

Вона здригнулася. Невисока дріада, яка сперлася на сосну, мала очі й волосся кольору срібла. Західне сонце оточувало голову ореолом на тлі строкатої стіни лісу. Мільва впала на коліно, низько схилила голову:

— Привітання тобі, Пані Ейтне.

Володарка Брокілону застромила за ликовий пояс золотий ніжик у формі серпа.

— Устань, — сказала вона. — Пройдемося. Я хочу з тобою поговорити.

Вони довго йшли разом крізь сповнений тінями ліс, мала срібноволоса дріада й висока попелястоволоса дівчина. Жодна не переривала мовчання.

— Давно ти не зазірала до Дуен Канеллу, Маріє.

— Часу нема, Пані Ейтне. До Дуен Канеллу від Стрічки дорога далека, а я... Ти ж знаєш.

— Знаю. Ти заморилася?

— Ельфам допомога тре'. Я ж їм на твій наказ допомагаю.

— На моє прохання.

— Авжеж. На прохання.

— І я маю ще одне.

— Я так і думала. Відьмак?

— Допоможи йому.

Мільва зупинилася і відвернулася, різким рухом зламавши гілочку жимолості, що зачепилася за одяг, покрутила її у пальцях, кинула на землю.

— Дето з півроку, — сказала тихо, дивлячись у сріблясті очі дріади, — я головою ризикую, ельфів з розбитих командо до Брокілону веду... Як відпочинуть і від ран оклигають, назад їх виводжу... Мало того? Не досить я зробила? Кожного молодика на шлях нічною темною вирушаю... Сонця я вже шо нетопир або пугач який лякаюся...

— Ніхто лісових стежок краще за тебе не знає.

— У хащах я нічого не взнаю. Відьмак наче хоче, щоб я вісті збирала, межі люди счала. А він же бунтівник, шодо імені його в *an'gívaré* вуха нашорошені. Та й мені самій ніяк у містах показуватися. А як упізнає мене хто? Пам'ять про тих жива ще, не висохла ще тамта кров... Бо задуже тоді крові було, Пані Ейтне.

— Чимало, — срібні очі старої дріади були чужими, холодними, непроникними. — Чимало, це правда.

— А як упізнають мене — на палю посадять.

— Ти розважлива. Ти обережна і пильна.

— Аби вісті, про які відьмак просить, позбирати, тре' пильність відкинути. Питати тре'. А зара' цікавість виявляти небезпечно. Як схоплять мене...

— У тебе є контакти.

— Замучать. Закатують. Або у Дракенборзі згноять...

— А до мене ти борг маєш.

Мільва відвернулася, закусила губу.

— Айно, маю, — сказала гірко. — Про те мені не забути.

Прикрила очі, обличчя її раптом скорчилося, губи затремтіли, зуби зціпилися сильніше. Під повіками ледь-ледь засвітився спомин, примарним, місячним блиском тієї ночі. Повернувся раптом біль у кістці, впійманій у ремінну петлю пастки, різкий біль у суглобах, коли її шарпнуло було з землі вгору. У вухах почувся шум листя від дерева, що розпрямилося раптом... Крик, стогін, дика, шалена, перелякана мотанина й огидне відчуття страху, який огорнув її, коли зрозуміла, що не вивільниться... Крик і страх, скрип мотузки, рухливі тіні, нестійка, неприродна, перевернута земля, перевернуте небо, дерева із перевернутими верхівками, біль, кров, що пульсує у скронях... А на світанку дріади навколо, тісенько... Далекий сріблястий сміх... Лялечка на мотузці! Плигай, плигай ти, лялечко, голівонькою в землю... І її власний, але такий чужий, переляканий крик. А потім темрява.

— Справді маю борг, — повторила вона крізь стиснуті зуби. — Справді, бо я тіки повішеник, від мотузки відтятий. І знаю, до смерті мені того боргу не сплатити.

— У кожного є якийсь борг, — сказала Ейтне. — Таке вже воно, життя, Маріє Баррінг. Борги й заборгованості, зобов'язання, удачність, плата... Зробити щось для когось. А може — для себе? Бо насправді ж ми завжди платимо собі, а не комусь. Кожен борг, що віддаємо, сплачуємо ми собі. У кожній з нас є кредитор із боржником заразом. Справа у тому, аби рахунок той у нас зійшовся. Приходимо ми у світ як крихта даного нам життя, а потім усе отримуємо й платимо борги. Собі. Для себе. Для того, аби рахунок наприкінці зійшовся.

— Близький він тобі, Пані Ейтне, той чоловік? Той... відьмак?

— Близький. Хоча й сам про те не знає. Повернися до Коль Серрай, Маріє Баррінг. Іди до нього. І зроби те, що він попросить.